

gemeesters langs onze kust, het groeiende aantal geoorde futen op sommige broedplaatsen, het verschijnen van de kuifeend als broedvogel op meerdere plaatsen in ons land, de sterke gaaieninvasie en de vondst van een Noord-sche pijlstormvogel in Zeeland.

Als gewoonlijk werden de wintervergaderingen weer opgeluisterd door interessante filmvertooningen van ons medelid Jan P. Strijbos.

Overeenkomstig het in het vorig Jaarverslag vermelde besluit, werd in 1941 de uitgave van LIMOSA beperkt tot 2 bescheiden dubbelnummers, waarvan het eerste, groot 86 blz., verscheen in Augustus en het tweede, 56 blz. tellende, einde December. Jaargang 14 omvatte dus slechts 142 blz., terwijl tevens van opname van aparte platen werd afgezien en alle figuren in de tekst werden afgedrukt. Van de kosten der clichés, vervaardigd voor de publicatie van de Club van Zuiderzeewaarnemers, werd een gedeelte door deze Club gedragen.

De Secretaris-Redacteur verzoekt de leden hun bijdragen voor de verschillende rubrieken steeds tijdig aan hem in te zenden en tevens hun mededeelingen ter vergadering op schrift gesteld mede te brengen, waardoor juiste en vlotte opname wordt bevorderd.

Van „de Nederlandsche Vogels” verscheen het 2e stuk van de 6e aflevering, waarmede deel II, dat dus loopt van de Uilen tot en met de Duiven, werd afgesloten.

Gedurende 1941 bedankten 4 leden, daartegenover staat een aanwinst van 7 nieuwe leden, zoodat de Club thans telt 14 Eere-leden en 119 gewone leden. De Rekening sluit met een nadeelig saldo van  $\pm f$  800.—.

De Secretaris, C. Eijkman.

## Vergadering te Amsterdam in „Artis” op 4 Januari 1942

Aanwezig van het Bestuur de heeren: Tsj. Gs. de Vries, Dr C. Eijkman, J. G. van Marle, Jhr Dr Ir F. C. van Heurn en Dr C. G. B. ten Kate; voorts de leden: Dr J. R. H. Schaank, Jb. van de Peppel, M. J. Tekke, W. F. Sillem, J. F. M. van Malssen, L. J. Kleyn, F. G. J. Boer, A. F. W. van Blijenburgh, A. B. Wigman, E. Evers, F. Niesen, G. A. L. Bisseling, Mr M. Mees, H. Ruiter, W. Hellebrekers, J. P. Bouma, Dr W. H. van Dobben en Dr A. A. J. H. Marres.

Afwezig met kennisgeving de heeren: P. A. Hens, Jhr W. H. de Beaufort, Dr H. W. van Rhijn, Jhr W. C. van Heurn, A. van der Most van Spijk en J. Zwolle.

Wegens afwezigheid van den heer Hens wordt het voorzitterschap waargenomen door den heer Tsj. Gs. de Vries.

Deze opent om half twee de vergadering, heet alle aanwezigen welkom en wenscht de leden een gelukkig nieuw jaar.

De notulen en het jaarverslag 1941 worden na lezing goedgekeurd.

Vervolgens heeft de benoeming plaats van een bestuurslid wegens periodiek aftreden van den heer P. A. Hens. Bij acclamatie wordt de heer Hens herbenoemd.

Daarna legt de penningmeester rekening en verantwoording af van zijn werkzaamheden. De rekening sluit met een nadeelig saldo van ongeveer f 800.—. In het jaar 1941 is dus vrij belangrijk ingeloopt op het ontstane tekort. De heeren Sillem en Tekke worden belast met het nazien der stukken. Op hun voorsel wordt de penningmeester gedechargeerd. Voorgesteld wordt om de zomervergadering te houden op 16 Mei te Heeze bij Eindhoven en om den dag daarop een excursie te houden in de omgeving. De aanwezigen gaan hiermede accoord.

Benoeming van nieuwe leden. Voorgesteld worden de heeren:

1. H. Veldkamp, v. Dordtstraat 90, Haarlem (introd. ten Kate Tjittes).
2. Dr G. W. A. Panhuysen, Meerssenerweg 116, Limmel (Maastricht) (introd. Hens).
3. H. Dreesman, Apollolaan 66, Amsterdam (introd. Marres).
4. H. Hoogstraten, notaris, Woudenbergscheweg 18, Zeist (introd. Marres).

Alle kandidaten worden met algemeene stemmen aangenomen.

Vervolgens wordt een voorstel van den penningmeester aangenomen om baron F. A. L. C. Schimmelpenninck van der Oye te Oosterland wegens wanbetaling van het lidmaatschap te royeeren.

#### Wetenschappelijke mededeelingen:

De heer ten Kate deelt mede, dat de bewaker van het Kampereiland eind October 1941 een week lang aan de IJssel beneden Kampen een geheel witte reiger, iets kleiner dan een roerdomp, had waargenomen, vermoedelijk dus een kleine zilverreiger (*Egretta garzetta*).

Verder doet hij mededeling van late waarnemingen van bontbekpluvier en groenpootruiter, alsmede van een vondst in het binnenland van de zwarte zeeëend (zie Ornith. v. Nederl., p. 38).

In Nijkerk werd een jonge ooievaar (*Ciconia ciconia*) uit het nest gehaald en opgefokt. De vogel was zoo mak als een kauw en volgde den eigenaar als een hond. Het dier is pas laat vertrokken. Voorts leest spreker een brief voor van den heer G. Bosch uit Leeuwarden over het voorkomen in het afgelopen jaar in Friesland van den grooten jager, de hop, den pestvogel, een baikaltaling (zie Ornith. v. Nederl., p. 32 e.v.) en een half albinistisch exemplaar van de watersnip (zie p. 50).

De heer van Marle laat een huid rondgaan van een adult ♂ van den gekraagden roodstaart (*Phoenicurus phoenicurus*), afkomstig uit Laren in het Gooi. De vogel heeft een witte keelvlak en moet dus gerekend worden tot de aberratio *Natorpi*.

De heer Schaank zegt, dat het vorig jaar in de duinen bij Overveen de houtsnip (*Scolopax rusticola*) gebroed heeft. Boven de zeereep nam hij een grooten jager waar (zie p. 41) en een ♀ van den blauwen kiekendief (*Circus cyaneus*). Op 23 November zag hij bij Spaarndam den grooten burgemeester (*Larus hyperboreus*). Op 28 December zag hij in de moestuin van het Provinciaal Ziekenhuis bij Santpoort goudhaantjes (*Regulus regulus*) die, in gezelschap van vinken (*Fringilla coelebs*), koolmeezen (*Parus major*) en houtduiven (*Columba palumbus*), aan het voedsel zoeken waren

tusschen en op de boerenkool (vermoedelijk op jacht naar bladluizen).

De heer v a n d e P e p p e l laat foto's rondgaan van een spreuwenpot, opgebaggerd uit een van de Amsterdamsche grachten, het bekende vangmiddel uit de 17e eeuw.

De heer T e k k e heeft op 2 November onder Wassenaar 3 exemplaren gezien van de wouw (zie verder Limosa, 14, p. 122).

De heer S i l l e m nam op 18 November op 40 meter afstand vanuit den trein onder Wassenaar een zeearend (*Haliaeetus albicilla*) waar. Verder ontving hij uit Ankeveen twee vrouwelijke bruine zeeëenden (zie verder p. 38).

De heer v a n M a l s s e n heeft begin December bij het ververschingskanaal te Scheveningen geregeld een grauwe gans (*Anser anser*) waargenomen. Op 1 Januari zag hij te Scheveningen een burgemeester, die hij eerst voor een kleine hield; achteraf gelooft hij, dat het hier ook de groote (*Larus hyperboreus*) betrof.

De heer K l e y n heeft op 18 December reeds een zanglijster (*Turdus ericetorum*) hooren zingen. Op 22 November werd bij Hilversum een hop waargenomen (zie verder p. 36).

De heer v a n B l i j e n b u r g h zegt, dat een jachtopziener het vorige jaar bij Vorden het broeden van de houtsnip (*Scolopax rusticola*) heeft geconstateerd.

De heer B i s s e l i n g doet mededeeling van enkele strandvondsten bij Scheveningen b.v.: 6 Noordsche stormvogels, 2 vale stormvogeltjes en 2 kleine alken. Op 21 November werd een ad. groote burgemeester gevonden bij Scheveningen, thans houdt er zich nog een juveniel exemplaar op (zie Ornith. v. Nederl., p. 41).

De heer N i e s e n vermeldt eveneens diverse waarnemingen van de groote burgemeester (zie verder p. 41). Spreker doet tevens mededeeling van het voorkomen van pestvogels bij Haarlem (zie verder p. 34) en laat tenslotte een versche poot rondgaan, vermoedelijk van een ijsduiker (*Colymbus immer*), den vorigen dag langs het strand gevonden.

De heer d e V r i e s heeft op 2 Januari bij Enkhuizen een juv. groote burgemeester gezien.

De heer K l e y n deelt mede, dat ook bij Houtrust een pestvogel werdesignaleerd (zie verder p. 34).

De heer W i g m a n zegt, dat op 28 December twee zeearenden (*Haliaeetus albicilla*), één met witten staart, op de „Hoge Veluwe” aanwezig waren. In October werd op het ringstation te Wageningen een klapekster gevangen.

De heer M e e s heeft op 18 December te Rotterdam reeds een zanglijster (*Turdus ericetorum*) gehoord. Volgens betrouwbare berichtgeving is in het begin van December in de Br. Biesbosch een zeearend waargenomen (zie ook p. 37).

De heer H e l l e b r e k e r s doet mededeeling van de waarneming van een pestvogel te Bloemendaal (zie verder p. 34) en van jonge burgemeesters bij Zandvoort (zie verder p. 41).

De heer v a n D o b b e n bespreekt het veelvuldig voorkomen in den

tegenwoordigen tijd van groote jagers en burgemeesters en schrijft dit verschijnsel toe aan de sterke toename op de broedplaatsen.

Vervolgens beschrijft hij de zangvogelbevolking in het bosch van Robbenoord in de Wieringermeerpolder; hiervoor zij verwezen naar zijn publicatie in dit no. (p. 1—13).

De heer van Blijenburgh verzoekt om gegevens betreffende het broeden van haviken (*Accipiter gentilis*) in ons land. Zelf weet hij van 5 broedgevallen dit jaar in de omgeving van Enschede.

Te 4 uur sluit de wnd-voorzitter de vergadering.

De Secretaris, C. Eijkman.

## Literatuur

L. Tinbergen, Vogels in hun Domein. Uitgave Scheltema en Holkema, Amsterdam, 1942. Prijs f 2.25.

Dit boekje is geschreven voor den natuurliefhebber, die iets meer wenscht dan een zekere soortenkennis. De schrijver leidt hiertoe de moderne inzichten omtrent de betrekkingen tusschen vogel en milieu bij hem in. Het besprokene kunnen wij heel in het kort aldus samenvatten:

Iedere soort heeft zijn karakteristiek terrein, waarin de voorwaarden van zijn levenswijze verwezenlijkt zijn. Zoo wordt aan de hand van voorbeelden uiteengezet, hoe de verspreiding verklaard kan worden uit de aanwezigheid van bereikbaar voedsel. Vele steltloopers zijn 's winters afhankelijk van de bij eb droogkomende wadden en slikken. De fauna van de wadden wordt geschetst en de jachtmethoden van de steltloopers in samenhang hiermee: de ruiters en strandloopers (lange snavels!) zoeken hun voedsel meest onder de oppervlakte en op de tast; pluviertjes (korte snavels) zien uit naar blootliggende prooi.

De toppereend behoorde bij de diepere deelen van de Zuiderzee, hij kan de bewoners van de zeebodem duikend bereiken; de kleine zwaan is thuis op de ondiepe, met zeegras of fonteinkruid begroeide plaatsen, waar hij de plantenwortels kan uitgraven.

De verhouding van de vogels tot hun milieu is niet, zooals bij vele lagere dieren of bij de planten, passief. Zij zoeken het passende terrein actief op. Hoe verre hier ervaring of een aangeboren voorkeur in het spel is, weten wij meestal niet.

In de voortplantingstijd is het geschikte terrein vaak een geheel ander dan in de winter (wulp, dwergmeeuw).

Bij het milieu behoort ook de soortgenoot, speciaal als concurrent — zoo komen wij op de territoriumstrijd en bijbehorende gedragingen. Bevolkingsvraagstukken en de trouw aan het eens gekozen plekje passeeren de revue. Aan de hand van verschillende typen bosch worden de opvallende verschillen in vogelrijkdom toegelicht. Speciaal bij de zangvogels is onze kennis van de eischen, die zij aan het milieu stellen, heel gering. Wij komen al een heel eind verder, wanneer wij over eenvoudige inventarisaties van terreinen beschikken betreffende de zingende mannetjes. De vogelliefhebbers worden opgeroepen, dergelijk onderzoek aan te pakken.

Het boekje wordt besloten met een overzicht van verschillende nederlandsche landschappen met hun bijbehorende vogelbevolking. Een en ander over broedkolonies, slaapplekken en kuststrooken met bijzonder sterke trek is hierbij opgenomen.

Overall zijn gegevens voor excursies vermeld.